

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési és hirdetési díjak küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Felelős szerkesztő: Éder János.
Társszerkesztő: Holló Adolf.
Kiadó- és iaptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel

Csongrádi bor és gyümölcs.

A közgyűlés legközelebb fogja tárgyalni azt a kérvényt, amelyet a csongrádi bor- és gyümölcs-kiviteli részvénytársaság adott be a városhoz, ingyen telket kérve egy közraktár és pince építése céljából. A legjobb helyet kérték, vagyis azt, amely a vásártér és temető között fekszik, hol óriási nagy pince és gyümölcs-szállító raktár építhető.

Mielőtt a közgyűlés tárgyalná ezt az ügyet, helyesnek vélném a népszerű bizottságot egybehívni, sőt e kérdésben az érdeklődő város atyákat is előzetes tanácskozára meghívni, amint ez rendezett tanácsú városokban történik, és a kérdést ott előzetesen megvitatni.

Mi ehhez az értekezlethez fordulunk pár szóval és elmondjuk a következőket:

1.) Hogy mily kedvezményeket adnak más városokban az ilyen hasznos vállalatok számára, melyek évente 7000-9000 korona adóval gazdagítják a községi jövedelmeket?

2.) Elmondjuk, hogy mi az, amit akar a szövetkezet, árt-e a jelenlegi gyümölcs- és borkereskedőknek?

3.) Milyen támogatásban kellene részesíteni ezt a vállalatot a városnak és mely feltételek mellett? Veszprém, Esztergom, Nyitra, Pozsony, Miskolc, Kassa, Kolozsvár, Szatmár, Arad, Kecske-mét, Komárom, Eger, Munkács, Felsőbánya, Szamosújvár, Poprád ingyen telket és 10-20, sőt Felsőbánya 50 évi adómentességet ígér kereskedelmi-gyáripari vállalatoknak, azon kívül olcsó építési anyagokat a városi homok, mész és kőbányákból és téglagyárakból.

Csongrádon csak ingyen telket kér ez a részvény-társaság, hogy a 6000 holdas szőlők birtokosainak legyenek jó pincéi és boraiknak az ország határain kívül piacai.

Hogy micsoda jelentősége van Csongrád jövőjére nézve ennek a részvénytársaságnak, ha a vasuti és hajózási vonalak központja lesz valamikor, azt elmagyarazzák a következő sorok, amelyeket az Armenia című folyóiratból veszünk át.

»Uj milliomos magyar vállalat. Nagyszabású élelmezési vállalat van alakulóban Budapesten. Oly

vállalatot terveznek, mely több milliónyi alaptőkéje révén a külföldi élelmiszerpiacokat nemzetközi gyorsvonati összeköttetések révén friss magyar élelmiszerekkel, mint aprójószág, tojás, zöldség, gyümölcs vaj, stb.-vel látja el. Amint Olaszországból nap-nap után friss élelmiszerek érkeznek Párisba és Berlinbe s ott kora hajnalban épp úgy eladásra kerülnek, mint Páris, Berlin környékének élelmiszerei, épp úgy Magyarországról is el akarják látni áru gyorsvonati összeköttetések révén kivált a lipcei, berlini, brüsszeli és londoni árucarnokokat! A vállalat alapítói már érintkezésbe léptek a kereskedelmi miniszteriummal, mely elvben elfogadván a vállalat tervét, utasította az államvasutak igazgatóságát a részletes tárgyalások megindítására. Ezek annál fontosabbak, mert hogy a vállalat helyesen működhesse, az államvasutaknak is nagy költségbefektetést kell tennie, mivel 600-800 olyan új vaggont kell beszereznie, melyek télen fűthetők, nyáron pedig hűthetők. Ily vagonjai az államvasutaknak nem voltak. Az alakítandó élelmezési vállalatnak egyúttal az is célja, hogy a budapesti élelmiszerpiacot is olcsóbbá tegye.

Ugyanis egy óriási élelmiszer gyűjtőtelepet rendeznek itt be az ország különböző vidékeiről érkező áruk beraktározására és csoportosítására és a gyűjtőtelepről nemcsak a külföldet, hanem Budapestet is el lehetne látni, úgy, hogy remélhető, hogy e révén budapesti piacra is több élelmiszer-áru kerül s így az élelmiszer itt is olcsóbbá lesz. Mihelyt a tárgyalások az államvasutakkal és a miniszteriummal befejeződnek, — mi csak rövid idő kérdése — a vállalat megalakul és megkezdí működését.« — Néhány évvel ezelőtt éppen lapunk szerkesztője volt az, aki egy ily helyes, életrevaló s hasznos vállalat létesítését ajánlotta. Elmondotta az „Armenia“ ezen rovatában azt, hogy Manchesterből Ohánesz Andreászián nevű milliomos örménytől felszólítást kapott arra, hogy hívjon életre egy ilyen társaságot, melytől a manchesteri örmény akár itt a hazában veszi át kiküldött, megbízott emberei által kész-pénz fizetés mellett szabott árban az árucikkeket (marha,

disznó, juh, állati bőr, méz, viasz, zsir, gabona, majorság . . .), vagy szállítsa maga a társaság árucikkeket Angolországba (Fiuméig szárazon vasutal, Fiumétől pedig Londonig tengeren, vizen) és ott adja át azokat. Miután az örmény minden héten küldött volna árjegyzéket, a társaság biztosan tudta volna azt, hogy árucikkeiben mennyi a nyereség (pl. Manchesterben négy tojást átvett volna 60 krajcárért.) Azonban ez a hasznos ajánlat kikerülte az érdeklődők figyelmét és a dolog annyiban maradt. A szóban levő vállalat a mi ajánlatunknak ad életet, de csak — részben.

Azonkívül a magyar kereskedelmi muzeum igazgatójától, Dr. Kovács Gyula min. tanácsostól is kaptam számos levelet, amelyekben biztatott, hogy szívesen ad utmutatást és tanácsot a csongrádi termelőknek, ha külföldre akarják szállítani nagyban a boroikat gyümölcsöket, szőlőt. Szőlőt különként három koronával fizetnek Lengyel és Oroszországban, tehát 5 kilós kosarakat 15 koronáért árulnak, szállítanak dél Tirolból Oroszországba és mi három koronáért is alig tudjuk öt kilós gyümölcskosarainkat eladni.

Én nem vagyok kereskedő, tehát nem vehetem hasznát a keresk. muzeum jó tanácsainak, amely Ausztria, Németország és Angolország legnagyobb borkereskedőinek és gyümölcskereskedőinek címjegyzékét megküldte, egyúttal a külföldi konzulátusoknak jelezte Csongrádot, mint nagy bor- és gyümölcskiviteli export telepet.

Sajnos! senki nem reflektált rá, mert a pince-szövetkezetet nem birtuk megalakítani, sőt még hegyközséget sem lehet szervezni itten.

Már pedig ha csak 2-3 kereskedő foglalkozik itt borértékesítéssel és gyümölcs szállítással, nem fogja annyira emelni a kivitelt, mint ha egy nagy társaság veszi kezébe ezt az üzletet, mert akkor London, Berlin, Bécs borkereskedőit, a világ piacok figyelmét ide vonják és ők, a jelenlegi borkereskedők fogják hasznát venni annak első sorban, hogy a világcégekkel is összeköttetésbe fognak léphetni, majd ha itt is megtanítják drágán értékesíthető faj-

boroknak piacot szerezni Bécs, Berlin, London piacain.

Akkor egy hektoliter boron többet fognak pár sor megírásával nyerni, mint ma 10 hektoliteren, sok szaladgálás és vesződés mellett.

Ezek után tehát azt hisszük, hogy a népségítő bizottság javaslata nem lehet más, mint az, hogy a város lépjen be maga is alapítónak 10 ezer koronával, adjon ingyen telket, 10 évi adómentességet — azzal a feltétellel, hogy az igazgatóságba a tanács egytagját — évente más-más tagját válasszák meg, s a tiszta nyereségnek egy percentjét a város jótékony-céljaira juttassák.

Azt hiszem, hogy nem lesz egyetlen szőlőbirtokos sem, egyetlen közkereseti társaság sem Csongrádon, hogy ne sietne belépni a részvényesek közé. Mert ennél hasznosabb, áldásosabb, jövedelmezőbb vállalata nem volt, nem is lehet Csongrádnak. Dr. Hollósi István.

— Közbiztonsági állapotaink.

Habár nagy eréllyel indult meg a nyomozás Szántai Kis Sándor, keresztény gőzmalmi éjjeli őr gyilkosainak kézrekerítése iránt, mindaddig semmi számbavehető eredmény nem mutatkozik. A gyilkosok, összekötéseik révén, úgy látszik teljes biztonságban érzik magukat, városunkban pedig retteghetnek a várososabb polgárok, hogy a siker nem bátorítja-e majd föl újabb merényletre az elvetemedett banda tagjait? Valóban kívánatos, elengedhetlenül szükséges közbiztonságunk érdekében, hogy a megindult nyomozás sikerre vezessen, és kézrekerüljenek és a tettesek felkötése által érdemük szerint meglakoljanak a rablógyilkosok. Az a tulságig vitt humanizmus, mely nem bünteti érdeme szerint a bűnöst, elvadult erkölcsű embereknél nem vezethet jó eredményre. Sőt a társadalom épsége követeli, hogy kiirtassék a rothadt, egészségtelen tag, mely veszélyezteti a többinek épségét. Közönségünk tehát joggal elvárhatja, hogy ne nyugodjanak a nyomozásra hivatott közegek mindaddig, míg az igazságszolgáltatás kezeibe nem kerülnek a tettesek.

Kereskedelmi Részvénytársaság.

Mint a helybeli lapok mult vasárnapi számának hirdetési rovatában olvasható volt, a csongrádi bor- és gyümölcs értékesítésére, több pénzintézet részvételével kereskedelmi részvénytársaság van alakulóban, mely ezeröttszáz drb száz koronás részvény kibocsátásával e célra százötvenezer korona alaptőkét akar összehozni.

A cél még akkor is hasznos és pártolásra érdemes, ha csupán nyereszkes társaság megalakulásáról van szó, mivel minden bizonnyal hasznát látja ezen társaság működésének a termelő közönség, ha nem lesz kizárólag a kofákra és egy-két helybeli és vidéki kereskedőre utalva, terményei értékesítése tekintetében, hanem lesz helyben egy hivatásos kereskedelmi társaság, mely szakszerűen kezeli, raktarozza és szállítja ezen többé-kevésbé

kényes természetű és a fogyasztásban mégis igen fontos kiviteli cikkeket.

Szerintem azonban szélesebb alapokra kellene fektetni ezen társaság céljait, hogy mind a részvényesek nagyobb hasznát lássák befektetett tőkéiknek, mind pedig a termelő közönség a társaság törekvéseinek. Be kellene vonni ugyanis ezen kereskedelmi társaság üzletkörébe nem csupán a bor- és gyümölcs, hanem általában az összes termények, tehát a gabona télék értékesítését is, mert hiszen ezek eladása körül ép úgy ki van szolgáltatva a termelő közönség a kereskedelmi uszorának, mint a bor- és gyümölcs értékesítésénél. És ezen üzlet ágakban a kereskedelmi társaság befektetett tőkéje, szakszerű vezetés mellett, ép úgy meghozná a tisztességes kamatokat, mint a hogy a bor- és gyümölcs értékesítésénél meghozza.

De sőt ennél is tovább kellene menni és bele kellene a társaság üzlet körébe vonni még azt is, hogy a megszorult termelőknek előleget adjon a zöldségre és a mutatkozó szőlő és gyümölcstermeszre, valamint a beraktározott gabona és bormennyiségre is mivel termelőink legnagyobb részének az a baja, hogy az élet ezerféle szükségletei és a csongrádi nehéz megélhetési viszonyok miatt eladósodik s mikor az Isten megadja a termését, kénytelen potom áron elvesztegetni, mert szoritják az adóért, meg a kamatokért; év közt pedig, ha megszorul, kisebb termelő nem tud hova lenni, mivel a takarékos pénztárakban kezesek és betáblázás nélkül kölcsönt nem kaphat. Már pedig tudvalevő, hogy a mai világban kezeseket, legtöbbször igen nehéz találni. A betáblázás és kitéblázás pedig tetemes költséget igényel, holott a kereskedelmi társaságnak, mint értékesítő vállalatnak, módjában lehet egy a zöldségre, mint a beraktározott terményekre előleget nyújtani s azt illő kamataival együtt, a termény értékesítése alkalmával, annak árából levonni. Mi által egyrészt kiterjedtebb lenne a társaság üzletköre, másrészt pedig jobban kielégítené a termelő közönség igényeit.

Ajánlom tehát ezeket megfontolás végett az alakulandó társaság figyelmébe.

Ami pedig a társaság raktárainak elhelyezését illeti, arról vagyok értesülve, hogy e célra a várostól, a vasut mentén, a temető kápolna előtti bejárójától a két temető közt levő utig terjedő területet kéri. Szerintem ez a tér a társaság céljaira nem alkalmas.

Nem alkalmas pedig először azért, mert utcavonalba esik, és az Eszes malomtól a vasut-felé irányuló közlekedést elzárná ami igen hátrányos volna a közönségre vásárok alkalmával!

Nem alkalmas másodszer azért, mert ez a hely annyira szűk, hogy az igények fejlődésével a társaság ott raktárait ki nem terjesztheti. Már pedig a társaság ne máról holnapra építkezzék, hanem a jövőre is gondoljon.

Nem alkalmas harmadszor meg azért sem, mert ez a hely a müttől távol esik és rossz időben megközelíthetetlen lenne. A társaságnak ezt figyelembe kell vennie.

Hanem találhat a társaság másutt, két helyen is raktárépítésre alkalmas területet. Egyik a pályaház előtt van a pályaházhoz vezető ut mentén, melyet minden időben könnyen meg lehet közelíteni a müuton és a pályaházhoz is közel van az áruk feladására. A másik terület az a nagy gödör az Eszes malom, a vasut, a körgát és a félegyházi ut között. Ezt is könnyen meg lehet közelíteni a félegyházi utról, de hátránya, hogy a pályaudvartól távol van. Fejleszteni azonban lehet a szükséglet szerint akár egyik, akár másik helyen a raktárakat. A város pedig előmozdíthatja a társaság céljait azzal, hogy akár egyik, akár másik területet ingyen bocsátja a társaság rendelkezésére, annak kikötése mellett, hogy a társaság a jövedelem 1%-ckát a városnak juttatni tartozik. Hegyi Antal.

Halastavak.

E lap vetette fel először az eszmét, hogy a holt Körösből halastavat kell csinálni. Ezen eszme visszhangra talált és a közgyűlés előtt is megfordult indítvány alakjában, mely is bizottságot küldött ki annak bővebb megfontolására.

Valamikor, a Tisza szabályozás előtt, halbőségéről volt ismeretes a magyar alföld és a vétkes pusztítás által oda jutottunk, hogy mesterségesen létesített halastavakról kell gondoskodnunk, ha azt akarjuk, hogy ki ne pusztuljunk végleg ezen izletes eledelből. Pedig volt idő Csongrádon, mikor hallal bizlalták a sertést.

A közgyűlés által kiküldött bizottság a Tisza mámai holt kanyarulatát és a holt Köröst véleményezi halastavakká alakítandóknak. Azontul kiterjeszti figyelmét arra is, hogy a város tulajdonát képező felgyői és ujfalusi majorsági földeknek jelenleg használhatatlan székes részei, ár-tézi kutak segítségével nem volnának-e halastavaknak behasználhatók?

Annyi bizonyos, hogy ha ezen tervek sikerülnének, néhány év múlva, nemcsak a város közönsége lenne halbőséggel ellátva, hanem kivitelre is jutna tetemes felesleg. Ma pedig úgy állunk, hogy aki halvacsorát akar rendezni, Budapestről, Szegedről, vagy Szolnokról kell hozzá hozatni a halat.

Egyébiránt arra nézve, hogy ártézi-kut segítségével sikeresen lehet halastavat létesíteni, kicsinyben elegendő példa az Eszes telepnél létesült halastó, mely annak dacára, hogy csaknem rég létesült és nem is tartják tisztán, mert süppedékes mocsár a talaj, már is szép jövedelmet nyújt a tulajdonosoknak.

Kívánatos tehát, hogy a közgyűlés által kiküldött bizottság ne Fábüsközdéjék földadatával, hanem tartsa meg mihamarabb a helyszíni szemlét, kérjen az országos halászati igazgatóságtól szakértői véleményt és javaslatát hozza a közgyűlés elébe, hogy előre haladhasunk egy lépéssel.

Nekem legalább az a nézetem, a mennyire ismerem a talaj viszonyait, hogy a mámai holt kanyarulat és a holt Körös halastavakká leendő átalakítása nem igényel tetemes költséget, mert a természet jön segítségünkre a talaj alakulásával és nekünk a természet ezen adományát csak hasznunkra kell fordítani esetleges hiányainak kipótlása által.

Megengedem, sőt lehetséges, hogy ha ártézi vízzel frissítjük is ezen holt medrek vizeit, mocsárizu lesz benne a hal, de az nem hiba, csak elegendő hal legyen benne, mivel az imént kifogott halat, mielőtt eladásra kerülne, két-három héten át, az élő Tisza vizében, bárkában lehet tartani, hogy mocsár izét veszítse.

Viszont az ilyen halastavak jótékony hatással vannak a hal szaporaságára, a mennyiben az ikrát nem sodorja el a víz, a ragadozó halakat pedig, minők a harscsa és a csuka, melyek seregestől falják fel az apró halakat, halászat által könnyen ki lehet irtani.

Nem vagyok szakértő és nincs is rá szükség, hogy mint szakértő fejtegessem e kérdést, de mégis indítva érzem magam arra, hogy általános vonásokban e fontos kérdés gyors megoldására a közgyűlést föl hívjam.

H.—A.

UJDONSÁGOK.

— Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pantz Janka, szigetvári polg. isk. tanárnőt a csongrádi polg. leányiskolához, Kccsis Mihály földinket pedig a németpalánkai áll. polg. iskolától a monori polg. fiúiskolához helyezte át.

— **Halálozás.** Súlyos veszteség érte László Bálintné áll. tanítónét és Miskolci Istvánnét, édes anyjuk öz. Gullay Istvánné szül. Hidegh Klementinné f. hó 17-ikén 75 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Nyugodjék békében! A kiadott gyászjelentés a következő. «Alulírottak úgy a maguk, mint a rokonság nevében is, fájdalomtelt szívvel jelentik a felejthetetlen és legjobb anyát, nagyanyát, testvér, anyós és nászasszonyt öz. Gullay Istvánné szül. Hidegh Klementinné élete 75-ik, évében f. évi július hó 17-én, este 9 órakor, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ajtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. évi július hó 19-én d. u. 5 órakor fogtak a Molnár-utca 8. sz. gyászházából a róm. kath. vallás szertartása szerint a helybeli sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szt. mise-áldozat f. hó 19-én reggel fél 7 órakor fog a boldogult lelki üdvéért a Mindenhatóknak bemutatatni. Csongrád, 1907. július 17. A béke angyala virasszon áldott porai felett!»

— **Tűz.** Tegnap este, 6 óratájt, az I. rakodó partnál tűz ütött ki, oly módon, hogy az ott dolgozó gépből szikra pattant ki, minek következtében nagy kárral szalma égett le.

— **Ártézi pocsolya a főtéren.** Immár Isten kegyelméből, s az előjáróság körültekintő figyelme folytán a Szt.-háromság téren hónapok óta pocsolya veszi körül az ártézi kutat, úgy, hogy messze el kell kerülni ezt a tért a vásárosoknak is az ocsmány sártenger miatt. Es, mi okozza ezt? Az, hogy az ártézi kut medencéjén akkora rés nyílt, melynek betömésére legalább is egy kanál cementre lenne szükség.

— **Szöjé oktatás Szentesen.** A szentesi tanítószék részére a vallás- és közoktatásügyi miniszter kézügyesítő tanfolyamot rendeztet. A tanfolyam vezetője Vásárhelyi József, kecskeméti árvaházi aligazgató. A résztvevők különösen az agyag- és papír-munkákban képeztetnek ki. Városunkból Blázsik Mihály és Gyovai István vesznek részt.

— **Pályázat.** A m. kir. posta, távirada és távbeszélőnél betöltendő 100 gyakoronokjelölt állásra ezennel pályázat hirdetik. Ezen állásokra az 1883 évi I. t. cikk 14.§-a értelmében azok az ifjak pályázhatnak, akik közép iskolát, vagy ezzel egyenrangú más tanintézetet, érettségi vizsgával, sikeresen végeztek, 18-ik életévüket betöltötték és magyar állampolgárok. Ezen feltételeken kívül pályázók a további feltételeket lapunk kiadóhivatalában bármikor megtekinthetik.

— **Hegyi Antal cikke.** Amit ezelőtt elképzelni sem tudtunk, azt a legnagyobb csodatevő, a sors valóra váltotta. Bebizonyította, hogy tévedtünk, mikor hitelt adtunk a Hegyi Antal ellen jajveszéklőknek — amint hogy, ő is tévedett, bennünket és sok más embert ellenségeinek tartott, akik pedig elismerték és bámulták az ő jó tulajdonságait, és fényes tehetségeit. Ma már tudjuk, hogy a csongrádi közéletnek az az átka, hogy a szinfalak mögött az embereket egymás ellen uszították fondorkodó kezek. Amikor örömmel dicsekedve jelentjük t. olvasóinknak azt, miszerint Hegyi Antal megtisztelte lapunkat azzal a szíves ígéretével, hogy ezután felkeresi gyakrabban cikkeivel lapunkat, azzal egészítjük ki ezt az örömhírt, miszerint lapunk zártakor érkezett cikkét, bár veztő cikkünk is ugyanazzal a kérdéssel foglalkozik, siettünk leközlölni, hadd legyen újabb bizonyossága annak a ténynek, hogy Hegyi Antal nemes gondolkodású ember, — s nem

igaz, amit rákentek a rossz ember címet osztogató intrikusok, akik olyan jó emberek, hogy barátaikat csapják be rendszeren, holott Hegyi Antal védelmére kel volt ellenfeleinek, s annak az ügynek, amelyet üdvösnek lát a városra nézve, bárha a bor és gyümölcs kiviteli részvénytársaságot az a csongrádi pénzügyintézet akarja létrehozni, amely ellenfeleket tekintette őt valamikor. Hát az események és maga Hegyi Antal is beigazolták, hogy ő nemes gondolkodású ember, s reméljük, hogy be fog bizonyulni sok más férfiról is, hogy hazudtak azok az intrikusok, akik elhittették a közönséggel, hogy azok rossz emberek.

T a n ü g y.

F. h. 4-ikén a pécsi polg. iskolai gyűlésen, Zelenka Jánosné „Leánynevelés és feminizmus” címmel felolvasást tartott melynek lényegesebb pontjait ismertetjük. Úgy véli khaoszt, sőt ennél veszedelmesebbet, darázs fészket érint a cím merész kimondásával. Erről pedig egész Európában beszélnek és a napi sajtók írják. Elmondja továbbá, hogy legszükségesebbnek tartja a leányt mindenek előtt jövő magasztos hivatására nézve felvilágosítani, mert övé a szeretet, a munka, a családi szentély, az ideál. Ideálistizmus és realizmus együtt egy egész test és lélek. A realizmus megsemmisül önmagában, ha az ideálistizmus életet nem önt belé, a nő lehet ideálisan szép, a kép ideálisan festve, a ház ideálisan építve, a nő is ideálisan legyen nevelve. Amíg vagyunk, szeretetre szorulunk, bölcsőtől kezdve a sírig. Ha elpusztulunk, ha lelkünk megszűnne létezni, csak akkor lenne a szeretet mindenhatóvá felesleges. Rátér aztán a felolvasónő a tulajdonképeni feminizmusra. A nemi fölvilágosítást ellenzi, nem akar tulságba menni, nem akarja mondani, hogy úgy a tudomány mint az ipar és kereskedelem, művészet pályái joggal nyíltak ne legyenek a nő előtt. Az egyén, a tehetség, melynek tért kell engedni, szabja meg az irányt, épen úgy, mint a férfinak. Ezért kell a nőt kenyérkeresőnek nevelni, hogy tudjon támasz nélkül élni. Ezért kell a nőnek emberi jogait érvényesíteni, de lakják lelkéjén azon megdönthetetlen, őt boldogító tudat, hogy tulajdonképeni helye az otthon, erénye a házaság, a családiasság.

A minden tekintetben helyesen megválasztott definíciók egész sora, a gondolatokban ügyes és megragadó részletek, a szép hasonlatok hallatára hatalmas tapsvihár zúgott fel. Ilyen elismerésre csak az tarthat számot, kinek oly bő és alapos tájékozottsága van, mint öz. Zelenkánéknak.

— **Kézrekerült gyilkosok.** Mint lapunk zártakor vettük a hírt, a keresztény gőzmalom rablót és az éjjeli őr gyilkosát állítólag Szatmárnémetin a Szatmár hegyen elfogták. A rablóbanda, mely a betörést elkövette, 12 férfiből 9 asszonyból és 21 gyerekből áll, rablásaival a vidéket állandóan rettegésben tartotta.

Szinészeink.

Már innen-onnan fél hónapja, hogy Polgár Béla jól szervezett szintársulatával elfoglalta azt a rideg deszka-bódét, melyet az elfogultak »nyári-szinkör«-nek csufolnak.

Hát bizony, sajnosan kell tapasztalunk, hogy ha bár a szintársulat még a magasabb igényeket is kielégíti egybehangzó játékaival, a közönség részéről a legnagyobb fokú mellőzést kell tapasztalnia. Pedig a mi közönségünk, már a múlt évről ismeri B. Polgár Bélát és mint a múlt évben emberül megfelelt a hozzá fűzött várakozásnak, úgy eddig sem hagyott semmi kívánni valót; mert hiszen

még a segéd-színészek is megfelelnek nehez feladatuknak, annál inkább az elsőrendű szereplők.

Habár szívesen láttuk volna az idén is a m. évi kiválóbb szereplők közül p. u. Jászai Marit, Timár Bélát és Szalma Sándort, de ezeket minden tekintetben pótolják Szécsi Emma, Balla Tusi, Szamosi Lajos, Ujvári Miklós és Lugosi Béla, nem szólva Polgárné Szepesi Szidiről, ki a múlt szezonban éppen úgy, mint ma, kiemelkedő kedvelt alakja a színészeknek.

Az idő rövidege és a tér szűke miatt természetesen, hogy a szintársulat minden kiválóbb, elsőrendű tagját, mint B. Polgár Fánit, O. Kiss J.-t, valamint Batosy, Dobos Nándort, Bakó Lászlót, D. Pethő Stefit, (ki drámában is kiválóan megállja helyét,) külön-külön föl nem dicsérhetjük, de jeles tehetségüket elismerve, nevöket ide igtatjuk.

De, hogy eleget tegyünk közönség óhajának, és másodszor eleget tegyünk kritikus hivatásunknak, csak egyre hívjuk fel a direktor szíves figyelmét: Egy jó apa színésznek, minő pl. Batosy, ne adjon fiatal gavallér, vagy szerelmes szerepeket, hiszen azokra minden tekintetben rátermettebb, fiatal színész alig található, mint amilyen Lugosi Béla.

Vasárnap Géczy István »Amit az erdő mesél« című hatásos népszínművét adták. P. Szepesi Szidie volt a siker országnéze, kinek jó partnerei voltak: Batosy és Lugosi. D. Pethő Stefi és Barics szintén jól alakítottak. A közönség nagy gyönyörűséggel hallgatta a darabban előforduló szép magyar dalokat, s örömmel láttuk, hogy immár szüneknek bizonyul a csongrádi szinkör a mi közönségünknek is, dacára annak, hogy a város kitűnőségei távollétükkel bizonyítják, hogy nem tudnak jó példával előjárni.

Hétlőn még nagyobb, még szebb közönség gyönyörködött a Tavasz kitűnő előadásában, melyben Szécsi Emmának Szamosinak és Lugosinak volt alkalmuk népszerűvé tenni ezt a darabot, úgy, hogy zónaelőadás mellett bátran meg lehetne ismételni a darabot. A közönségről referálva nem hagyhatjuk említés nélkül azt az immár nem szokatlan jelenséget, hogy nálunk is egy-egy virágcsokorral, vagy pár szál virággal tünteti ki kedvencét a a hálás közönség, így fokozva a művész ambícióját; mert való tény, hogy az elismerés a legjobb ösztönzője a művészeknek. A jó közönség támogatása, elismerése mellett mindig jobb és jobb előadást élvezhet.

Kedden a Baba című operett ment, P. Szepesi Szidivel a címszerepben, aki ebben a szerepben volt a legtökéletesebb. D. Pethő Stefi igen kedvesen játszotta meg Lancelot szerepét, s nagyon jó volt Ujvári is, mint Hillárius mester.

Szerdán a Szabadkőművesek című bohózat (A páholy) került színre, olyan előadásban, minőt a Vigszínház közönsége is nagy élvezettel hallgathatott volna. Mindannyian remekeltek, s amit Gárdonyi Géza, Sas Ede már megírtak a nagy lapokban is, s amit mi, színházi tudósítók, író emberek régóta bevallottunk egymás előtt, azt ma, a csongrádi közönség előtt itt is ki merem írni, ahogy ez az előadás oly kitűnő volt, amilyent megnézhetne a legkiválóbb izlésű főúri, írói, vagy művészi közönség is.

Tessék hát elhagyni N. N. és X. Y. urak azt a kifogást, hogy önök azért nem járnak most a színházba, mert ezeket a darabokat Pesten (miért nem Párisban?) látták. Bizony láthatnak vidéken is jó előadásokat, sőt sokszor egypár jobb jelenetet is, mint a diszes, pazar fényvel berendezett fővárosi színházakban, ahol szinte ordít a lelki szegénység mindenütt — a nézőtérén is, a színpadon is.

Csütörtökön a Cserelányok című operette bemutatóját nézte végig a közönség. Különösen P. Szepesi Szidi és partnere, Szamosi, de azonkívül Balla Tusi, Szécsi E., Ujvári, Bakó, valamint Lugosi és Barics

érdemlik meg az elismerést, mert rendkívül ügyesen, kitűnő előadásban mutatták be ezt a nagyszerű darabot, melyet érdemes lenne megismételni.

Pénteken a Gül Baba operette ment, még pedig zajos sikerrel, amennyiben most látszott, hogy sokkal jobb az igazgató társulata, mint a tavalyi volt. Balla Tusinak Gábor diák igaz sikere volt, Szécsi Emma pedig, mint mindig, most is (Leila szerepében) élvezhető alakítással szaporította sikereinek számát.

Meg kell dicsérnünk Ujvári sikerült mókáit, szép táncát és a férfiak hatalmasan csengő hangját, igazán érchanok, amelyek a második felvonás zárlójában nagy hatást keltve érvényesítették az operette drámai szépséget. Ebben Bátorossynak is volt része, aki Gül Baba szerepét jól választotta ki magának — nem úgy mint eddig szokta, mikor erőnek erejével fiatal szerelmes szerepeket osztott ki magának és tönkre tette vele az egész előadást, mint a Párbajban tette tavaly.

Tegnap a Tolvaj — ez a világhírű dráma ujdonság ment amelyről a jövő számunkban írunk.

Ha köszvényben, reumában, ischiában szenved, vegyen egy üveg

Dr. Fleisch-féle
köszvény-szeszt,

mely csúzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát- és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, fájdalmakat és daganatokat biztosan gyógyít. Hatása a legtovább idő alatt észlelhető. Kapható

Dr. Fleisch E. M.

„Magyar korona“ gyógyszerárban, GYÖR, Baross-ut 24. szám.

Másfél deciliteres üveg ára 2 kor. Huzamosabb használatra való »Családi« üveg ára 5 kor, 3 kis, vagy 2 »Családi« üveg rendelésnél már bér. utánvétellel küldjük

Házhelyek eladása.

Bozó Mihálynak a kettőshalmi dűlőben fekvő 83 hold földjéből 50 hold házhelyeknek, parcellákban eladó.

Jelentkezők bővebb felvilágosítást nyernek Galambosi Istvánál. (Kossuth utca 39. sz. a.)

Legjobb mellékkereset

nők és családok részére. Egy helyen és egy háztartásban se hiányozzék az eredeti »Styria« kötőgép. Árjegyzék ingyen. Kedvező fizetési feltételek.

Első styria kötőgép-gyár
magyarországi képviselője FOGL J. L. műgépezs.
Budapest, VI., Csengery-u. 54.

A legújabb szenzáció!

5 kedvelt operette ingyen

5 kedvelt operettet ingyen kap minden vevő aki nálam vásárol

egy Operette-Gramofont.

Ára 30 korona teljes felszereléssel együtt.

Az »Operette-Gramofon« az 5 nagy patent lemezzel együtt, kapható egyedül csakis:

Wagner a „Hangszer Király“-nál.

Magyarország legnagyobb raktára különleges és műkedvelői hangszerekben.

BUDAPEST, VIII. JÓZSEF-KÖRUT 15/v.

Szabad megtekintés! Szabad megtekintés!

Telefon 67-85.

15

forintért tiszta gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kivitelű férfikötöny, felöltő vagy télikabát KRAUSZ F. és TSA uri szabó-üzlete. Budapest, Kerepesi-ut 69. — Vidékre mintákat mértékveteli utasítással bérmentve.

Rheumát,
Csúzt,
Köszvényt

föltétlenül és biztosan gyógyít a híres és minden házban nélkülözhetetlen

Dr. Arányi herculesürdői
Rheuma-olaj

Ajánlható kéz, láb, hát, mell és derékfájásra, ütés, erőltetés, ficamodásoknál, fülzúgás és fülzúgás, fej- és fogfájásnál. Kapható a készítőnél:

Balla Sándor gyógyszerész Hódmezővásárhely, Kossuth-tér.

Ára 1 üvegnek 2 korona. — Próbaüveg 1 korona, 6 koronás rendelésnél ingyen csomagolás, bérmentve

Vigyázz! Egy próba mindent bizonyít. Ne hagyjuk magunkat lebeszélni.

Hajlettávolító! Hölgyek figyelmébe!

„Szomet“ amerikai ujdonság az arc bármely részén és karon szőr kinövéseket könnyű kezeléssel pár perc alatt gyökerestől eltávolíthat biztos sikerrel. Használati utasítással diszcreten küld 10 korona utánvétellel magyarországi kizárólagos főraktárából Soós Károly, Marosvásárhely.

Igazá!

segít nagyszerűen utólrhetetlenül rovarirtáson.

Kapható Csongrádon:
Bagosi József, Váradí Jakab urak és Schwartz Szidónia urió üzleteiben.

Szentesen:
Dobray Sándor, Eisler Lajos, Horváth J. és társai, H. Kovács Sándor és Szépe Károly urak üzleteiben.

Lokomobilok, Gőzséplögépek, Benzinmotorok,

ARATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

Kivánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság

A magyar kir. államasutak gépgyárának vezérügynöksége, Budapest.

Nyomatott a kiadótulajdonos: Weisz Márk könyvnyomdájában Csongrádon. 1907.